

A Bizottság közleménye – Iránymutatás az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel (OEM) vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel (OFJ) ellátott összetevők felhasználásával készült élelmiszerek címkézéséhez

(2010/C 341/03)

1. BEVEZETÉS

1.1. Előzmények

Az Európai Unió 1992 óta külön politika keretében foglalkozik a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi jelzéseinek tárgykörével⁽¹⁾. A meglévő állapotukban a végső fogyasztó részére való leszállításra szánt élelmiszerek címkézésére és reklámozására vonatkozó részletes szabályok pedig a címkézésre vonatkozó irányelvben⁽²⁾ szerepelnek.

Az oltalom alatt álló eredetmegjelölésekre (OEM) és földrajzi jelzésekre (OFJ) vonatkozó jogi szabályozás egyebek mellett úgy rendelkezik, hogy a bejegyzett elnevezések oltalmat élveznek bármely, a bejegyzett elnevezés bejegyzésének hatálya alá nem tartozó termékek tekintetében történő közvetlen vagy közvetett kereskedelmi célú felhasználással szemben, amennyiben e termékek az adott elnevezés alatt bejegyzett termékekhez hasonlóak, vagy amennyiben az elnevezés használata az oltalom alatt álló elnevezés hírnevét kihasználná⁽³⁾. Ezenkívül a címkézésre vonatkozó irányelv előírja, hogy egy élelmiszer címkézése és reklámozása nem lehet alkalmas arra, hogy a vásárlót megtéveszse, különösen az adott élelmiszer természete, azonosítása, tulajdonságai és összetétele tekintetében⁽⁴⁾.

Ezzel összefüggésben, noha természetesen az OEM-mel vagy OFJ-vel ellátott minőségi termékeknek egyik fontos piacát képezheti, ha ilyen termékeket élelmiszerek összetevőjeként használnak fel, mégis indokolt gondoskodni arról, hogy amennyiben a címkézésen utalás történik ilyen összetevők jelenlétére, az jóhiszeműen valósuljon meg, és a fogyasztót ne vezesse félre.

1.2. Iránymutatás

A mezőgazdasági termékekre vonatkozó minőségpolitikáról szóló közleményében (COM(2009) 234) a Bizottság vállalta, hogy iránymutatást dolgoz ki a földrajzi jelzéssel ellátott összetevők felhasználásával készült feldolgozott termékek címkézése és reklámozása vonatkozásában.

Ezzel az iránymutatással szemléletesebbé kívánjuk tenni a vonatkozó hatályos szabályozást, és a gazdasági szereplőknek segítséget szeretnénk nyújtani a rendelkezésükre álló mozgástér meghatározásában. Az iránymutatás különösen a Bizottságnak az alábbiakra vonatkozó álláspontját ismerteti:

⁽¹⁾ A Tanács 510/2006/EK rendelete (2006. március 20.) a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról (HL L 93., 2006.3.31., 12. o.), valamint a Bizottság 1898/2006/EK rendelete (2006. december 14.) a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló 510/2006/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 369., 2006.12.23., 1. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2000. március 20-i 2000/13/EK irányelve az élelmiszerek címkézésére, kiserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (HL L 109., 2000.5.6., 29. o.).

⁽³⁾ Vö. az 510/2006/EK rendelet 13. cikke (1) bekezdésének a) pontja.

⁽⁴⁾ Vö. a 2000/13/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja.

— az OEM-ként vagy OFJ-ként bejegyzett elnevezések használatának feltételei az ilyen elnevezéssel ellátott összetevőket tartalmazó élelmiszerek címkézése, kiserelése és reklámozása esetében,

— azok a helyes gyakorlatok, amelyekkel biztosítható, hogy az OEM-ként vagy OFJ-ként bejegyzett elnevezéseket az ilyen elnevezéssel ellátott összetevők felhasználásával készült élelmiszeripari termékek kapcsán ne használják olyan visszaélészerű módon, amely sértheti az elnevezéseket viselő termékek hírnevét, vagy alkalmas arra, hogy a fogyasztót a feldolgozott termék összetétele tekintetében megtéveszse.

Ezen iránymutatás alkalmazása önkéntes.

Az ebben az iránymutatásban szereplő példák kizárólag a szemléltetés célját szolgálják, és nem tükröznek semmilyen, a Bizottság tudomására jutott tényállást vagy jogvitát.

Ez az iránymutatás nem képezheti az OEM-ekre és az OFJ-ekre vonatkozó európai uniós szabályozásnak vagy a címkézésre vonatkozó irányelvnek a jogilag kötelező érvényű értelmezését. Az ilyenfajta értelmezés ugyanis az Európai Unió Bíróságának kizárólagos jogkörébe, illetőleg – azon kérdés eldöntése tekintetében, hogy egyes termékek címkézése alkalmas-e a vásárló vagy a fogyasztó megtévesztésére, vagy hogy egy kereskedelmi megnevezés megtévesztő lehet-e – a nemzeti bírák jogkörébe tartozik⁽⁵⁾.

Ez az iránymutatás adott esetben felülvizsgálat tárgya lehet.

2. AJÁNLÁSOK

A fenti szempontokra való figyelemmel a Bizottság az alábbiakban néhány ajánlást fogalmaz meg egyfelől az OEM-ként vagy OFJ-ként bejegyzett elnevezések használatának részletes szabályairól, valamint az ilyen elnevezéssel ellátott termékek felhasználásával készült élelmiszerek címkézésén megjelenő európai uniós feliratokról, rövidítésekről, illetve jelképekről, másfelől az élelmiszerek összetevőiként felhasznált termékek által viselt OEM-ekhez és OFJ-khez kapcsolódó termékleírásokról.

2.1. Ajánlások a bejegyzett elnevezések használatát illetően

1. A Bizottság elfogadhatónak véli, hogy egy élelmiszer összetevőinek felsorolásában OEM-ként vagy OFJ-ként bejegyzett elnevezés szerepeljen.

2. Ezenkívül a Bizottság elfogadhatónak tartja, hogy egy OEM-ként vagy OFJ-ként bejegyzett elnevezés az azt viselő termék felhasználásával készült élelmiszer kereskedelmi megnevezésének részeként vagy annak közelében szerepeljen, valamint hogy a szóban forgó élelmiszer címkézésében, kiserelésében és reklámozásában megjelenjen, feltéve, hogy az alábbiakban ismertetett feltételek mindegyike teljesül.

⁽⁵⁾ Lásd például a Bíróságnak a C-446/07. sz. Severi ügyben, 2009. hozott ítéletét, EBHT I-8041. o., 60. pont.

- Helyénvaló, hogy az említett élelmiszer ne tartalmazzon más „hasonló összetevőt”, vagyis olyan összetevőt, amely alkalmas az OEM-et, illetve OFJ-t viselő termék teljes vagy részleges kiváltására. A „hasonló összetevő” fogalmának szemléltetéseképpen, a teljesség igénye nélkül a Bizottság úgy véli, hogy a belsőpenészes sajtok (közismert nevükön: kéksajtok) hasonlóak a Roquefort sajthoz.
 - A szóban forgó összetevőt továbbá kellő mennyiségben kell felhasználni ahhoz, hogy az élelmiszernek sajátos jelleget kölcsönözzön. A szóba jöhető esetek sokféleségéből eredően azonban a Bizottság nem javasolhat általánosan alkalmazandó minimális százalékos arányt. Így például az, ha egy OEM-mel vagy OFJ-vel ellátott fűszert egészen csekély mennyiségben használnak fel egy élelmiszerben, adott esetben elegendő lehet ahhoz, hogy a szóban forgó élelmiszernek sajátos jelleget kölcsönözzön. Ezzel szemben az, ha egy OEM-mel vagy OFJ-vel ellátott húst egészen csekély mennyiségben használnak fel egy élelmiszerben, önmagában még nem elegendő ahhoz, hogy az adott élelmiszernek sajátos jelleget kölcsönözzön.
 - Végezetül az OEM-mel vagy OFJ-vel ellátott összetevő felhasználási arányát ideális esetben az adott élelmiszer kereskedelmi megnevezésének részeként vagy annak közelében, ennek hiányában pedig az összetevők felsorolásában, az érintett összetevővel közvetlen kapcsolatba hozva kell feltüntetni.
3. Abban az esetben, ha teljesülnek a fenti 2. pontban szereplő feltételek, a Bizottság csak akkor tartja helyénvalónak, hogy az európai uniós feliratok, rövidítések ⁽¹⁾ és jelképek megjelenjenek a címkézésben, a kereskedelmi megnevezés részeként, annak közelében vagy az összetevők felsorolásában, ha nyilvánvalóan megállapítható, hogy a szóban forgó élelmiszer

szerepe maga nem OEM-mel vagy OFJ-vel ellátott termék. Ellenkező esetben a Bizottság véleménye szerint az adott OEM, illetve OFJ hírnevének jogosulatlan kihasználása és a fogyasztó megtévesztése állna fenn. Így például a „Roquefortos pizza” vagy „Pizza, készült OEM Roquefort felhasználásával” kereskedelmi megnevezés a Bizottság véleménye szerint nem volna vitatható. Az „OEM Roquefortos pizza” kereskedelmi megnevezést azonban egyértelműen nem ajánlatos használni, mivel az ilyenfajta megnevezés a fogyasztóban azt a képzetet keltheti, hogy magára a pizzára vonatkozik az OEM.

4. A Bizottság úgy véli, hogy amennyiben egy élelmiszer olyan összetevőt tartalmaz, amely hasonló egy OEM-et vagy OFJ-t viselő termékhez, az OEM-ként, illetve OFJ-ként bejegyzett elnevezést csak az összetevők felsorolásában helyénvaló feltüntetni, mégpedig ugyanolyan módozatok szerint, mint az ott szereplő többi összetevőt. Így helyénvaló különösen, hogy a betűk külalakja – típusa, mérete, színe stb. – azonos legyen.

2.2. Ajánlások az élelmiszerek összetevőiként felhasznált termékek által viselt OEM-ekhez és OFJ-khez kapcsolódó termékleírásokat illetően

A Bizottság véleménye szerint nem helyénvaló, hogy az OEM-ként vagy OFJ-ként bejegyzett elnevezéshez kapcsolódó termékleírásban szerepeljenek az elnevezésnek más élelmiszerek címkézésében való használatára vonatkozó rendelkezések, mivel elegendő biztosíték az, ha a piaci szereplők betartják a meglévő uniós szabályozást. Az ilyen rendelkezések csak akkor fogadhatók el kivételesen, ha valamely egyértelműen meghatározott egyedi nehézség orvoslására irányulnak, továbbá objektívek, arányosak és megkülönböztetéstől mentesek. A termékleírásokban esetlegesen előforduló ilyen rendelkezések azonban sem a hatályos szabályozás módosítására nem irányulhatnak, sem azzal a következménnyel nem járhatnak.

⁽¹⁾ Ebben az esetben az „oltalom alatt álló eredetmegjelölés” vagy az „oltalom alatt álló földrajzi jelzés” felirat, illetve az OEM vagy az OFJ rövidítés.